

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

पितृवृत्तमंगल (७३)

सूरदास

नाटकनां ओपेस.

रयात्री अने छयावी प्रसिद्ध कर्तार,

(भरहुम धर्मानुरागी व्रजाडी व्रजकलाकराभ्यंकर स्थापीत)

श्री वांकानेर नृसिंह नौत्तम नाटक सभाज

तरुथी प्रकाशक,

लक्ष्म मयाराकर व्रजाडी

तथा

दुर्लभराम जटाशंकर रावण.

रयनार

नथुराम सुंदरशुक्ल,

(लावनगर, पोरणहर अने वांकानेरना राजकवी.)

संवत् १९७१

सने १९१४

कीमत ०-२-०

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આકટ
મુજબ રજીસ્ટર કરાવી પ્રસિદ્ધ
કરનારે સરવે હુકમ પાતાને
સ્વાધિન રાખ્યા છે સાટે પ્રસિદ્ધ
કર્તાની રજા સિવાય કોઈએ આ
નાટક તથા તેમાંનાં ગાયનો છા-
પવાં—છપાવવાં—વેચવાં—વેચાવ-
વાં કે ભજવવાં ભજાવવા—નહીં.

ગોપાળરાવ દાળબા દળવીએ કાલકાદેવી રોડ અવેરબાગ
સામેના મરાઠા મિત્ર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં શ્રી વાંકાનેર

નૃસિંહ નૌતમ નાટક સમાજને માટે છાપ્યું.

આ પુસ્તક નં. ૩૧૮-૩૨૨ કાલકાદેવી રોડ, મુંબઈ. મરાઠા
મિત્ર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં ગોપાળરાવ દાળબા દળવીએ છાપ્યું અને
મેસર્સ લવજી મયાશંકર ત્રવાડી તથા હર્ષભરામ જટાશંકર રાવળ
એવણીએ શ્રી વાંકાનેર નૃસિંહ નૌતમ નાટક સમાજને માટે
વારી થિયેટર કાલકાદેવી રોડ, મુંબઈ ખાતે પ્રસિદ્ધ કર્યું ✓

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાક ૫૧૧૮   દાગોક

પુસ્તકનું નામ જિલ્લોગ્રંથ ૧૨૩૧
ગાથા

વિષય ૭ : ૨૪

શ્રી પ માત્મને નમઃ

ખિલ્વ મંગળ (અથવા) સૂરદાસ નાટકના મુખ્ય પાત્રે

શ્રીકૃષ્ણ—શ્રીવિષ્ણુ પરમાત્માનો પુર્ણ અશાવતાર.

મંગળ—શ્રીકૃષ્ણનો સખા ગોપબાળ.

ખિલ્વમંગળ—શ્રીમદ્દનમોહનજીનાં મહાન ભકત રામદાસ બાવાના
પુત્ર, નાટ્યના નાયક. (સૂરદાસ)

માયાદેવી—ખિલ્વમંગળની સ્ત્રી.

ચિંતામણી—ખિલ્વમંગળને ઉત્તમ બોધ આપી આ ભવસાગરથી
તારનાર ગુણિકા.

ચંદુ તથા ખિંદુ—ખિલ્વમંગળને ચિંતામણીના પ્રેમમાં લુપ્ત કરા-
વનાર કુસંગી મીત્રો.

અન્ના—ચિંતામણીની મા.

અકબર-સર્વવર્ણ પરસમાનદૃષ્ટિ રાખનાર સર્વોત્તમ હિંદના શહેનશાહ
તાનસેન—અકબરશાહનો અસિદ્ધ ગાયક.

સોમગિરિ—ખિલ્વમંગળ, માયાદેવી તથા ચિંતામણીના ગુરુ.

કૃષ્ણદાસ—કૃષ્ણ પરમાત્માના અષ્ટ સખા માહેના એક કવિ.

તુલસીદાસ—શ્રીરામચંદ્રના પરમ ભકત.

તેમજ ગોપગોપીઓ, સેનાપતિ, દરોગો, ઠગલોક, ફરીદખાંચંચલા,
અમૃત શેઠાણી, અખૂંત, નિર્લોભરામ, માયા, ચંદનલાલ,
સુંદરલાલ, ચોપદાર, વારાંગનાઓ, સખીયો વીગેરે વીગેરે

બિલ્વમંગળ (અથવા) સુરદાસ નાટકનો

ટુંક સાર.

પૂર્વ પ્રસંગ—શ્રીમદનમોહનજીના મહાન ભકત વૃજલાવાના અષ્ટ કવિઓ માહેના એક ઉત્તમ કવિ કૃષ્ણવિણા નદીના કિનારા ઉપરના કોઈ એક મોટા શહેરમાં નિવાસ કરતા પ્રસિદ્ધ ગાયક રામદાસ જાવાના પુત્ર જેનું પ્રથમ નામ બિલ્વમંગળ હતું તે બિલ્વમંગળને અધમોના સગથી અલગ કરી શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માએ પોતાના સખા બનાવ્યા કે જેઓ પોતાની છેવટની સ્થિતિ સુરદાસનામે પ્રસિદ્ધ થયા અને જેણે અનેક પુસ્તકો દ્વારા પ્રભુના ગુણ ગાન કર્યા છે. જેનાં પદ્યો પ્રભુપોત હાજર થતા તેવા આ ભક્ત બિલ્વમંગળની પ્રથમ સ્થિતિ નાટ્યની શરૂઆત થાય છે.

પ્રારંભમાં—મંગળાચરણ બાદ વસ્તુ સૂચન.

અંક પહેલો

પ્ર૦-૧—ગોલોકમાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન એક ગોપીઓ સાથે, ગંભીર છે, ત્યાં મંગળ નામના એક સખાને શંકા ઉત્પન્ન થવાથી કૃષ્ણ પ્રત્યે પુછે છે કે, તમારું અધમઉધારણ નામ શાથી પડ્યું ત્યારે તેની શંકાનું નિવારણ કરવા કૃષ્ણ ભગવાન કહે છે કે, હું અધમોને ઉધાર છું તેથી મારું નામ અધમઉધારણ પડ્યું છે પરંતુ મંગળની શંકાનું સમાધાન નહીં થવાથી શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તેમ અધમોની સ્થિતિ દેખાડવા મૃત્યુલોકમાં લઈ જાય છે.

પ્ર૦-૨—કુળશિષ્યા તદ્દીપરતા શહેરમાં વસતા તગચોડનું ઘર કુળજી ભગવાન મંગળને સાથે લઈ તે મહાત્મ પાતાવે છે. અને ત્યાં આવનાર અધર્મોને બોધ દઈ ઉત્તમ કરવા કહે છે, તે કામ કરવા મંગળે હા ખાડવી તેટલામાં ચંદુ, બિંદુ તથા બિલ્વમંગળ (અથવા) સુરદાસ, વીશેરે મીત્રોનું આવવું. ત્યાં ચિંતામણી નાસની ગુણકાન્તા નાચ રંગમાં બિલ્વમંગળનું ચિંતામણી ઉપર મોહિત થવું તેટલામાં મંગળે પ્રત્યક્ષ થઈ તે સર્વને બોધ દઈ સારે રસ્તે ચડાવવા પ્રયત્ન કરવો પણ મંગળનો બોધ નહીં માનતાં સર્વ તેને માર મારી કાઢી મુકે છે.

પ્ર૦-૩—બિલ્વમંગળનું ઘર ત્યાં મંગળનું આવવું, પડેલ મારનો પશ્ચાત્તાપ કરવો, ત્યાં માયા દેવીનું આવવું અને પોતાનો પતિ મધરાત વીતી જતા નહીં આવવાથી કંટાળી સુઈ જવું. ત્યાં બિલ્વમંગળનું ચિંતામણીના પ્રેમમાં આધીન બની આવી સારાં કપડાં પહેરી ચિંતામણી પાસે જવા તૈયાર થવું, તથા માયા દેવીએ તેને જતાં અટકાવવો.

પ્ર૦-૪—ચિંતામણી ગુણકાનું ઘર, દિલ્લીના ખબ્બનામાંથી થયેલી ચોરીનો તપાસ કરતાં પતો નહીં લાગવાથી ત્યાના સેનાપતીનું ચિંતામણી પાસે આવવું, અને તે ચોરીનો તપાસ કરવા ચિંતામણી પાસે આવવું, અને તે ચોરીનો તપાસ કરવા ચિંતામણીને ભલામણ કરવી, ચિંતામણીએ તે કામ માથે લઈ ઠગ લોકોમાં દેવી રૂપે જઈ તપાસ કરવા નકકી કરવું, બાદ બિલ્વમંગળનું આવવું, પરસ્પરનો ખ્યાર.

પ્ર૦-૫—ઠગ લોકો પોતાની દેવીને ભોગ દે છે તેવામાં ચિંતામણી દેવીરૂપે ચોરીનો પતો લગાડવા આવે છે, ખુબીથી ચોરીનો

પ-તો મેળવે છે, છેવટમાં દેવનો પડછાયો હોતો નથી એ વા-
ક્યપર ચિંતામણીનું કપટ ખુલ્લું થાય છે. ઠગ લોકો તેનેમારી
નાંખવા તૈયાર થાય છે, ચિંતામણી પોતાનો અંતનો વખત
હોવાથી પાપનો પશ્ચાતાપ કરે છે ને મરવા તૈયાર થાય છે. ઠગ
લોકોને દયા આવવાથી મારતા નથી, ચિંતામણીનાં જ્ઞાનચક્ષુ
ખુલી જાય છે અને પ્રભુ પરાયણ થાય છે.

પ્ર૦-૬—ખિલ્લમંગળ ચિંતામણીના પ્રેમમાં વિહ્વળ બની રાત્રી-
નો વખત વળી તેના પિતાના શ્રાધ્ધનો દિવસ છતાં પણ ચિંતા-
મણીને મળવા તૈયાર થાય છે, માયાદેવી તેને ધણી રીતે સમ-
જાવે છે છેવટમાં નહીં માનતા ખિલ્લ પોતાની ખ્યારી ચિંતા-
મણીને ઘેર જાય છે.

પ્ર૦-૭—મંગળ જંગલમાં વર્ષાઋતુનું વર્ણન કરતો નીકળે છે,
કૃષ્ણે પુછેલા પ્રશ્નનો મંગળે આપેલો જવાબ, ત્યાં ખિલ્લમંગ-
ળનું આવવું શ્રીકૃષ્ણે સ્વરૂપ બદલી બોધ આપવો, મોહાન્ધ
ખિલ્લને કાંઈ અસર નહીં થતાં તેવીજ સ્થિતિમાં ચિંતામણી
પાસે જવું શ્રીકૃષ્ણના બોધથી નહીં સુધરનારની સ્થિતિ જોઈ
મંગળને આશ્ચર્ય થવું વિગેરે.

પ્ર૦-૮—ચિંતામણીનું ઘર, રાત્રીની વખતે ચિંતામણીએ પોતાને
માથે વતેલા પ્રમંગળી ચાદી લાવી ઈશ્વર ભક્તિ પરાયણ રહે-
વાના વિચાર કરતાં સુઈ જવું તેવામાં કૃષ્ણવિષ્ણુ નદી તરી ખિલ્લ
મંગળનું મેડી ઉપર ચઢવું અને ચિંતામણીને જગાડવી, ચિ-
ન્તામણીનું જાગૃત થવું તથા ખિલ્લમંગળને બોધના પટકા
મારી વૈરાગ્યવાન બનાવવો, ખિલ્લમંગળને પોતાની અધમા
સ્થિતિનું ભાન થતાં તેના હૃદયમાં જ્ઞાનની જોત પ્રગટ થવી વિગેરે

અંક ૨ જો.

પ્ર૦-૧—અકબરબાદશાહની કચેરી. બાદશાહ પ્રસિદ્ધ ગાયક રામ-દાસ બાવાની ગેરહાજરીમાં તેના પુત્ર બિલ્વમંગળની તપાસ કરાવે છે પણ બિલ્વમંગળ ચિન્તામણિ ગુણીકાના બોધથી સંસાર પર વિતરાગ બની ચાલી નિકળ્યો છે આ વાત તાનસેન કહે છે પણ ચિન્તામણી જેવી વેશ્યા બોધ આપે એ બનેજ નહિ આ વાતની શંકા થતાં તેની પરિક્ષા કરવા બાદશાહે ચિન્તામણીને તેડાવવા રૂકરૂકે લખી મોકલવો.

પ્ર૦-૨—બિલ્વમંગળ પ્રભુ ગુન ગાન કરતો નીકળે છે આ જોઈ તેની સ્ત્રી કુંટાળો આપે છે તેથી બિલ્વ સંસાર ઉપરથી પોતાનું મન ઉઠી જવા કહી પોતાની સ્ત્રીથી છુટા થવા માગે છે, માયા દેવીએ પોતાના પતિનું આવું વર્તન જોઈને પીયર જવું તથા બિલ્વમંગળનું જંગલમાં ચાડ્યા જવું.

પ્ર૦-૩—ચિન્તામણીની પ્રભુ પ્રત્યે પ્રીતિ અને સંતસાધુ તરફની મમતા જોઈ તેની મા અન્ના તેને ઘણું સમજાવે છે પણ તે માનતી નથી ત્યાં વૈશ્ણવ સાધુઓનું આવવું ચિન્તામણી ઈશ્વરગુણ ગાન કરે છે. અન્નાનું ગુસ્સે થવું, તેવામાં બાદશાહનો હુકમ આવવાથી અન્નાએ ચિન્તામણીને જબરજસ્તીથી બાદશાહ પાસે લઈ જવી.

પ્ર૦-૪—સોમગિરીનું આશ્રમ સોમગિરી પોતાના શિષ્યો સાથે જન કરે છે ત્યાં બિલ્વમંગળનું આવવું અને ગુરૂ મંત્ર લેવા સોમગિરિને વિનંતી કરવી. પણ સોમગિરી તેને પાત્ર નહીં બાણી મંત્ર આપતા નથી. તોપણ બિલ્વ દ્રઢ ટેક લઈ બેસે છે, તેથી

ઝવેગજન કૃષ્ણ ભગવાનને ભક્તોની પરીક્ષા લેવા પેટમાં દુઃખ-
વાનો ઢોંગ કરી મનુષ્યનું કાળજી લેવા મંગળને મોકલવો, છેવટે
અણુનાં નામ ઉપર બિલ્વમંગળ પોતાનું કલેજું કાઢી આવવું-
આ જોઈ સર્વનું આશ્ચર્ય થવું. બિલ્વને શુદ્ધમંત્ર આવવો.

પ્ર૦-૫—કૃષ્ણ ભગવાન મંગળને લોભને જીતેલા નિરંજીભરામ સા-
ધુની પરિક્ષા કરી બતાવે છે. પ્રભુની માયા જોઈ મંગળ અજબ
થાય છે. તેવામાં એક સ્ત્રી પોતાના પુત્રનું મુકદ્દું લઈ રૂદ્ધન કર-
તી નીકળે છે. મંગળને દયા આવવાથી તે પુત્રને સજીવન કરવા
કૃષ્ણ ભગવાનને વિનંતી કરે છે. પણ આયુષ્ય દુટકા પછી સ-
જીવન થઈ શકે નહીં તેમ પ્રભુનું કહેવું. તેવામાં બિલ્વમંગળ
નું આવવું બિલ્વનું સાધુપણ જોઈ બાઈએ પોતાના પુત્રને
સજીવન કરવા કાલાવાલા કરવા, છેવટે બિલ્વની સ્તુતિથી પ્રભુ
છોકરાને જીવતદાન આપે છે. મંગળનું શુદ્ધ થવું અને શ્રી
કૃષ્ણ ભગવાનનો જોધ.

પ્ર૦-૬—અકબર બાદશાહનો ખાનગી અવાસ ચિંતામણી તથા અ-
ન્નાનું આવવું, બાદશાહ અનેક લાલચ આપી ચિંતામણીને
ભોળાવે છે, પણ ચિંતામણી પોતાની ટેક છોડતી નથી. છેવટેમાં
તેની ભક્તિ જોઈ બાદશાહનું ખુશી થવું. અન્નાને બાદશાહી
ખજાનામાંથી જવાઈ આપી ચિંતામણીને છુટી કરી મરજી મુ-
જબ જવા કહેવું. ચિંતામણીનું જંગલમાં ચાલી નીકળવું.

પ્ર૦-૭—બિલ્વમંગળની સ્ત્રી (માયાદેવી) પોતાની દુઃખી સ્થિતિનું
વર્ણન કરે છે. ત્યાં સોમગીરી મહાત્મા માયાનાં દર્શન કરવા આવી
બિલ્વમંગળનું ઘર પુછે છે પણ માયાદેવી તેને બહુ સતાવે છે.

તેમજ અપમાન કરે છે. માયાદેવીની આવી સ્થિતિ જોઈ સૌમ-
ગીરી પોતાના લક્ષિત પ્રભાવે પ્રભુની સ્તુતિ કરી (માયા) ની
મોહ બુદ્ધિ હરી લઈ ઉત્તમ બુદ્ધિની અધિકારીણી કરે છે
અને સાથે વૃજયાત્રા કરવા તૈડી જાય છે.

૩૦૮—ધૃત્વર લક્ષિતમાં તદાકાર બનેલા બિલ્વમંગળ આદ્યા આવે
છે, પણ બિલ્વમંગળને એક પ્રભુના સ્મરણ વિના કંઈ સુજતું નથી
તેવામાં કેાઈ એક નગર શેઠના દીકરાની સ્ત્રી ચાલી આવે છે,
તે બિલ્વમંગળની લક્ષિત જોઈ આશ્ચર્ય પામી તેની પ્રશંસા
કરતી ચાલી જાય છે એ સ્ત્રીને જોઈ બિલ્વમંગળને ચિન્તામણીનું
જ્ઞાન થાય છે અને પોતાની શંકાનું સમાધાન કરી તેને ઉત્તમ
રસ્તે દોરવાની ઇચ્છાથી તે શેઠાણીને ચિન્તામણી સમજી તેની
પાછળ જાય છે.

૩૦૯—અમૃત શેઠાણી પોતાની સખીઓ સાથે રાસડો ગાય છે, ત્યાં
બિલ્વમંગળ આવી શેઠાણીને અન્યોક્ષિતમાં બોધના શબ્દો
કહે છે જે સાંભળી બિલ્વને તેમ બોલવાનું કારણ પુછવું
ચિન્તામણી નથી એવું બિલ્વને જણાવવું, છેવટ પોતાની થયેલી
ભુલને માટે પોતાની ચક્ષુઓને દોષ આપી બાઈ પાસે સોયા
મંગાવી આંખો ફેાડી નાંખવી સર્વનું આશ્ચર્ય થવું, ત્યારથી
બિલ્વનું (સૂરદાસ) બનવું,

અંક ૩ જો.

૩૦૧—માયાની શોધાર્થે નિર્લોભરામનું નીકળવું, વૃજને રસ્તે સૌમ-
ગીરી તથા માયાદેવીનું નીકળવું, તથા ચિન્તામણીનું મીલન.

બાદ ત્રણેનું સાથે વૃજમાં સૂરદાસજીને મળવા જવું વિગેરે.

પ્ર૦-૨—નિલોલરામ માયાનું ચિત્તન કરતો નીકળે છે ત્યાં સોમગીરી ચિન્તામણી તથા માયાદેવોનું આવવું, નિલોલરામે માયાદેવી પર આશક થવું, ત્યાં સોમગીરીની સ્તુતીથી પ્રભુએ ચમત્કાર બતાવી પોતાના માયાની પ્રેરણા કરવો. ઇશ્વરી માયાએ નિલોલરામની દુષ્ટવૃત્તિ દુર કરવા કેટલાક ચમત્કારો બતાવી નિલોલરામની લોભી વૃત્તિ ટાળી પાપનો પસ્તાવો કરાવવો.

પ્ર૦-૩—સુરદાસજીનું વૃજજંગલમાં કૃષ્ણ કીર્તન કરતાં નિકળવું કૃષ્ણ ભગવાને સુરની ભકિતનાં વખાણ કરવાં, મંગળે સુરની પરીક્ષા કરવી. ત્યાં કૃષ્ણભગવાને પ્રગટ થઈ સુરનો હાથ ઝાલી વૃજનો રસ્તો બતાવવો અને હુમેશાં તેને માટે દુધ ભાતનો દુનો અતરીક્ષથી મોકલવા વચન આપવું.

પ્ર૦-૪—કૃષ્ણદાસકવિનો કાવ્ય ની પરીક્ષા. સુરદાસ તથા તુલસીદાસનું હરિદર્શન કરવા જવું, કૃષ્ણદાસજી પાછા એકલું પદ ન બતાવી શકવાથી પ્રભુએ જાતે પૂર્ણ કરવું; કૃષ્ણદાસ પાસે હરિ દર્શન કરવા ગયેલા સુરદાસ તથા તુલસીદાસનું આવવું કૃષ્ણદાસનું કહેલું કાવ્ય સાંભળવું તેમાં પદલું પદ પ્રભુનું બતાવેલ છે. તે સુરદાસજીએ આગળથી કૃષ્ણદાસ તથા તુલસીદાસજીએ સુરદામની ભકિતનાં વખાણ કરવાં.

પ્ર૦-૫ સુરદાસજીના આશ્રમમાં સુરની ભકિતથી પ્રભુનું પ્રગટ થવું સુરનું રીસાવવું ઇશ્વરે તેનું ઇચ્છિત પૂર્ણ કરી માનવી અદ્રશ્ય થવું ત્યાં સર્વ મંડળનું આવવું પાછળથી પ્રભુએ પોતાની રાસલીલાનાં દરશન કરાવવા.

છેવટે ભક્તનો વિજય

—જાનતિ ! જાનતિ ! જાનતિ !

॥ શ્રી ગણેશાયનમ ॥

શ્રી

ખિલ્લમંગળ (ઉર્દૂ) સૂરદાસ.

નાટકનાં ગાયનો.

મંગલાચરણ.

સુત્રધાર તથા નટી—

૧

શ્રી નટવર ઘટધર અંદર સ્થાપી અરચુ

પ્રભુ પ્રિયકર—

શ્રી

શ્રીપતિ આપો સુમતિ, ગાળી નિજજન—

શ્રી

ગિરિધર મુદર સ્નેહ, કરજો પ્રલપદ કરણી,

શ્રી

યદકુલ દિનકર બહાલથી, વદી નિરખી

છળી મન હરણી.

જગ જલનિધિ તરણી—

શ્રી

નટી—

૨

ગિરિધર ગુણુ ગાથ. ગાઉ સ્નેહ સાથ જોડી હાથ

શ્રી પતિ પદ રતિ ઉર અતિ રે

ટેક

રટું મુખ રસિક વિહારી, ધારી હિમ્મત હૈયે ભારી.

અભિનવ અવતારી, નંદ નંદન હરણુ કંદ

અતુરચંદ દ્યુતિમય દિન પ્રતિ કંઠ નતિરે—

ગિરિધર

આપ—

૩

મારા સુંદર શ્યામ શરીર જય મન મોહન મુદ મંદીર
 નંદકુવર લકતોની નિત્યે, લાંગી રહ્યા લીડ
 નટવર નવલકિશોર નિરંતર, અહીં ખદ કંજ
 પ્રભામય પ્રીતે સ્તુતિ કરીએ ધરી ધીર, મારા
 ધન્ય ભાગ્ય વ્રજ ભૂમિનાં વળી છે ધન નંદ અહીર
 અધમ ઉધારણુ કારણ જગના અભિનવ આપ
 પ્રભુજી પ્રગટયા જાહિર શ્રી જદુવીર—

કૃષ્ણ

સાખી

અધમોને ઉધારવા સ્નેહે ધરું શરીર,
 ભવ સાગરથી લકતને, તારી કરું ઝટતીર,

આપ— . . . . . મારા—

કૃષ્ણ—

૪

કરે ના શુદ્ધ કોઈરે, મુજ કપા વિના
 બ્રહ્મા શેષ મહેશ ગિરા ને ગણેશ કદી જો હોયે
 મારી કરૂણા વિના કરેના ઉત્તમ કિલ્બિશ ખોઈરે
 હુંજ કરું અધમોને ઉત્તમ પાપ પુંજ મહુ ધોઈ
 પુનિત કરી પોતાના ગણું છું ઉંચ કે નીચ હોય તોય રે

ચિંતા—

૫

ખોલું કયા મેરે ખ્યારેડી ખતિયાં
 ખોલું કયા મેરી છોટીસી છતિયાં— ટેક
 ન ધીર ચેન ધરિ રેન ચુમિ ચુમિ

બદન શયનમાં ફાંખી કર ડાઘી
પકરી ભુગલ કર, બચત અક્ષય કર
કિય પ્રર હરી કર, છલ અધરન મર—

બોલું ૨

સાખી.

મરોર ડારે ભેરસોં, મેરે કોમલ અંગ,
એસેં નિરદય નાથકો, સુખને કહું ન સંગ—બોલું ૦

સાખી

ત્રાસ બઢ્યો તનમેં અતિ, હીયકો ઘટયો હુલાસ,
એસો જો મેં જાનતી, તો જાત ન પીયુંકી પાસ—બોલું ૦

ચાંદુ—ખિંદુ—ખિલ્વ—ખિચેરે— ૬

નર નીચ અહીંથી જા, જા, જા,
લે માર ખળતું ખા, ખા, ખા,
બહુ મદમસ્ત પાનીને ખેલ્યો, રંગ અમારો રજામાં રોળ્યો
નથી શરમ નકટ, હરામી તું હઠ હઠ
શાને અહીં આવ્યો શઠ, ખેરવાને નથી પટ—બોલું—

મંગળ—કહું સત્ય વાત નહી તાર્યોકો—ફાંખી જાજનમાં

ચિ-તને જોડો છોડો સહુ છલખલ મનો હરિ
પળ મળ નહીં તો કેહવાયો ભાગ, તેમાં નથી સંગ્રહ રંગ

૭

ખિલ્વ—જાઉં જાઉં ખારી માસ ઝટપટ, છોડ છોડ મુજ કર હું
માયાદેવી—જરીએ નહીં અધમ શરમ તમને

જગત ડર મહદ નિશદિન છે મુને
વેશ્યા સદન જોઈ નયન જગ
કહે ધક તેની ખૂંટીક ઉર મહિં ધરોને

ખિલ્લ—જાઉં જાઉં

પૂર્ણ ચિન્તા મુજ પ્રસન્ન રહે છે
ચિન્તામણિનું મિલન થતા
લઈશ દહાવ બની રસ બસ હું
અલગ થા તું જા નાર નકામી—

ચિન્તા—

૮

ખીલી વસંત વ્રક્ષ ડાળી જુઓ ડોલતી
ખુખીને ખોલતી
પ્રેમ પુષ્પની પ્રભા અપાર ધારી
આંગળીઓ તુલ્ય પાન, તેથી લોલાવી માન
મોહનને આપતી— ખીલી
પંખી ગણ પામે વિશ્રાન્તિ
પંથી જનો સુખે લેછે શાન્તિ
જોબનનાં અંગે પુટયાં છે અંકુરો
સ્નેહથી શોભાને સ્થાપતી— ખીલી

લુટારો—

૯

આલો સહુવાર, દેવીને દુવાર, લોગદેવે લાવથી આવાર ધરિ

આપાર ખ્યાર કાશી કલકત્તાને લુટયો દીદીનો દરબાર તોડી
ફેડી લુંટી લઈએ ભુપના ભંડાર કચ્છાળી, ખીરદાળી, મહા
કાળી તું માત હાજર થાઓ હેતે દેવી સાક્ષાત પાડાનો ભોગ
તેવા. દેવી દયાવાન મા આવો મા આવો લેવા બળીદાન

ચિન્તા

૧૦

હું ભજન કરીશ હરિનું, સદા સુખે— ભજન.

આ સંસાર આગ સમ લાગે

મિથ્યા કાંકાં મારી હારી— ભજન

નહીં કોઈને કેવા તમારી વાત આ બધાઈ છું

રાખો ભરોંઓ હૃદયમાં, હું દેવના સમ ખાઈ છું.

છોડો ક્ષમા લાવી મને, ઝટ અહિંથી જાવા દિઓ

સંતો તણા સહવાસમાં, ગુણ કૃષ્ણના ગાવા દિઓ

ખિલ્લ—

૧૧

રતિ પતિ બાણ મારી. મારી, દ્રઢ છાતી વિદારે

પ્રહારેન ધારે દયારે કોવારે

જાય છે વખત થાય છે વ્યથિત તનડું જયારે ત્યારે

રતિ પતિ

સાખી

પલ પણ પ્રિય પ્રમદા વિના; ધારી શકું નહીં ધીર

જખમ કરે છે જગરમાં, તીવ્ર વિરહનું તીર

દેવી શુભેશ્વરી નિરાશ્રિત દારા

મોહિની ચિન્તામણી વિષ્ણુ મારાં
સંકટ કોણ નિવારે—

રતિ પતિ

ખિટવ

૧૨

પ્રેમદા ખ્યારી મળે, વ્યાધી ઉરની ટળે
રઢીયાળી મારી—

પ્રેમદા

ક્રમ કૃપાણથી ધાયલ્લુ ઝે
ધાવ રૂઝાવની ઔષધિ સાસી
બહુ વાહ ખ્યારી ઘર જાઉં
હું જાઉં જાઉં જાઉં—

પ્રેમદા

કૃષ્ણ

૧૩

શ્રવણ ન જોઈ ધરે દુકલે દહી
પાપ કલે વિગ્રહ ધરે; અતતરે—
નિશદિન સકલ દુઃખ સહે
નહીં ધર્મ પંથને ગ્રહે
રટણ રમણીતું હૃદય રહે
છલ બલ છાય છાય છાયરે....

શ્રવણ

શ્રવણ

ચિન્તા

૧૪

વિષય વાત મમ માત તણને કૃષ્ણ લજન તું કરવા દે
ધર્મ વૃત્તિએ ધરણીધરનું ધ્યાન ધૃત્તિથી ધરવા દે
અધમ પણાને અલગ રાખી ભંડાર ભક્તિના ભરવા દે
નટવર નામનું નાવ મળ્યું છે તો ભવસાગર-તરણા દે
નાશવંત નર નામ છોડીને અક્ષય વરને વરવાદે—વિષય

ખિદવ—

૧૫

આ તારાં વચનો સારા રનેહે માંલજતા
શાન્તિ પામ્યું છે મન માડુંરે આજે—
જગની જાંજાળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી ધાડુંરે આજે,

આ૦

ચિન્તા—લકિત ભગવાન કેરી કરતાં હુ મેશાજી
થવાનું ત્વરાએ શુભ તાડુંરે—શાણા

ખિદવ—આ તારાં

અંક બીજો

દરબારિઓ—

૧૬

નેક ન્યાય બારે બ્યારે, અકબર નૃપતિ હુમારે
પ્રીતસો પ્રબક્ષી પીર, કાટી દેત શાન્તિ ધીર
કરત હૈ વિનાદી બીર, નીર છીર ન્યારે.

ચારાંગનાઓ—

૧૭

સા સા પપ ધમ પગ મરેસા સા સા ગરેગ
સાગમ મરેસા
સારેરેરે સાગગગ સામમમ સાપપપ
સાધધધ સાનીનીની સા સા સા સા
સાનીનીની સાધધધ સાપપપ સામમમ
સાગગગ સારેરેરે ધની સારેપ સાસાસા....સા.

સાગ સાગ સાગમ ગરે સાની સારે.
 ધધની સા સારે ગરે સાની ધના સા સા સા
 પગ પગ પપ સાધપમ ગરે, ગમ ગમ ગપ
 નીસાની ધનીસા
 સા.....ગ ... ..પ.....સા.....સા.....પ
 ગ.....સા .....સાસા

ખિલ્લમંગળ---

૧૮

નાથ ત્વરિત મેવકને તારે
 નટવર ઉરની ઉપાધી નિવારે.. ટેક
 કરમ કર્યા છે અધમ હજારે,
 માફ કરો અપરાધ અમારો.....નાથ
 સાખી

મુજ મન ભમરાએ કરી; જાળવવા રસ રીત,
 અવિનાશી પ્રભુ આપના પદ પંકજમાં પ્રિત...નાથ

ખિલ્લ તથા માયા--

૧૯

માયા—સદા રેળે રૂડાં સુખડાને સાજી
 હવે જાઉં છું રહુ ન થાવો રાજી....ટેક
 સ્નેહી જનોનો સંગ, તજી પ્રેરો પ્રતંગ
 ભુંસી ભલુત અંગ, ધરો અજળ ઢંગ

ખિલ્લ—વનિતા વાહ વાહ (૨)

માયા—રેળે રૂડાં

બિલ્વ—તારા જવાથી શાણી મારા હૃદયમાં શાન્તિ થશે.

રટિ નિત્ય નંદ કુમારને, અવતાર આનંદે જશે.

ભવ ભાર હુખ દેનાર, શિર ધારણ કરી ચાલી અરે,

માયા ઉદાર બની કર્યો ઉપકાર તેં મારા પરે.

માયા .... રે જો.

ચિન્તામણી

૨૦

બહાલા વૃજલાલ સાથે લાગીરે લગનીયાં

માહૂરી મહારાજ

ખ્યારી છબી શામળાની, સ્થાપી ઘટ ઘરમાં મેં તો

એને હાથે છે મારી લાજ

વ્રન્દાવનમાં ફરતા ધરતા વરતા. આ આ .... બહાલા

હૈડે નિત હેત ધારી, બધુ હળધરના હુંતો

સેવું છોડીને ખીન્ન કાજ..... વ્રન્દા ..આ બહાલા

સોમગિરી તથા સાધુઆ— ૨૧

ખોટી માયા—ખોટી કાયા—જુડી માયા જુડી કાયા

સાથે પથે ચાલો ભાઈ

ભજન કરીએ ભાવથી

પ્રભુ

નામ રઘુપતિનું રટી શવરી તરી સંસારથી

પારથી શુભ ગતિ પામ્યો એ અન્નપૂર્યું નથી—ભાઈ

બિલ્વમંગળ—

તારો મુજને હોતેથી ગૃહી હાથરે ગુરૂ

ગાઈ પ્રભુ આનંદે ગુણ ગાય હો

આશરો મારે તો સાચો એક ગુરૂ આપનો છે
સ્તુતિ કરું છું સ્નેહ સાથ હોજી
છે નહિ મારે આશા ધનધરા ધામનીરે
ગુરૂમંત્ર આપો કૃપાનાથરે.....ગુરૂજી તારો.

માયા—

૨૩

દેખો દેખો, મેરા નામ માયા મહાન મશહુર હે
મેરા ન્યારાહી આલમમેં નર હૈ
જોગી ભોગીકું મેરી જરૂર હૈ
દીલમેં યુ રહે ન કોઈ મુજસે દુર હે
વાહજીવાહ વાહજીવાહ.....દેખો દેખો

માયા તથા નિર્દોલરામ—

માયા—હારે મેરે રંગીલે ચાર ખીલી કચસી, બાલે જોખનકી બહાર
હારે મેરે બાલે જોખનકી બહાર, પૈસે બિના
કચસેં કરું કહો ખ્યાર, દેદો થેલી મેરે દિવાને દિલદાર
.....મેરે.

નિર્દોલ—થેલી મેં કચસે હુ ખ્યારી નવેલી થે હય જીવનકા આધાર

માયા—થેલી છુપાના ચમન ઉડાના હોતા ન બરસોં હજર

નિર્દોલ—લો એ થેલી માશુક મેરે મજેદાર

માયા—આઈ'યો મેતો જાતી હું હોકે હુશીયાર.....મેરે૦

બિલ્લવમંગળ—

૨૫

સેવકની અરજી સુણી ધીરા વગર વિલંબે ધાઓ,
દયા દીનપર દીનદયાળુ, લાલ ઉમંગે લાવો.

વૃજ વલ્લભ એ મુજને વહાલા.

ક્રિકર હું કરું કાલાવાલા...આ બાળકને બચાવો.   સે૦
કરો સજીવન સ્નેહ ધરીને મદનમોહન પ્રભુ મારા
નિરાધાર નારીના હુખને નટવર કરજો ન્યારાં
અવિનાશી આધાર તમારો,
અવર કોણ છે કહો અમારો, પરચો નાથ બતાવો,

કૃષ્ણ—

૨૬

હુંથી ભક્ત શ્રવણ ભારી, ક્ષણ ક્ષણ માફ
માફ સ્મરણ વિદન હરણ કડતાં મોદ ધારી
પુનિત પરમ હૃદય નરમ..... હુંથી
વિશ્વ વાત ન્યારી નિશદિન કરીને,
સુખે સદગ ભહે વિજય.....
મારી કીર્તી ગાતા, ધરી રાત ઉર અતિ,
ધર્મ સાચો ધરતા...આં...આં...હુંથી,

ચિન્તામણી—

૨૭

સહુ વાતે સુખ પામી આ સમે
હુખની તુટી દોરી કહું કર જોડી;
પ્રભુ ! મારા આ સમે ..ટેક૦
શાહ તમારું કરે શુભ શ્રીપતિ
આશીશ એ મુજ આનંદકારી;
ભજીશ હવે મુદથી મુરારિ...હુખ૦

અમ્રમ તથા સાહેલીઓ— ૨૮

ગરબો

સખી સેવા કરીએ રાધા શ્યામનીરે
 ગુણો ગાઇએ એના દિન જામિનીરે...ટેક
 પ્રમથી, નેમથી; મૂતિ નિહાળી સોદ ધામનીરે
 ધુન હૈયામાં હેતથી લાગી રહી પ્રભુ નામનીરે
 સુખદ શ્રી હરિ પ્રતાપવંત,
 તુર્ત પાપ ટોળી આપે શાન્તિને. સખી૦

સાખી

એકાદસીનું વૃત કરી, આનંદે સહુ આજ;
 પ્રિયતમ પ્રભુને પૂજિયે, સાજી ઉત્તમ સાજ.
 શાણી સાહેલી સાથ, પીયે પ્રીતિનાં પાથ
 હેતે જોડીને હાથ, કરો પ્રાર્થના પ્રીતી રીતી પુનીત,
 રૂડી રાખીને રીત, ગાયે વાહલેથી ગીત જગતન થનાં
 રાહમાં ચાલથી ઉછાલથી ઉચારીએ નામ;
 રમો રગમાં અંગમાં ઉમંગ ધારીને...સખી૦

ખિલ્લમંગળ

૨૯

મે ભયનો છોડ્યો ભાસ, નયનો કરીને ન્યારાં
 ઘટ ઘરમાં કરજો વાસ પ્રીતે પ્રભુજી પ્યારા...ટેક.
 વિદુર વહાણ ગેરદ વિચારી

આ સેવકને લેજે ઉદ્ધારી;
 વ્યાધિ વિદારી શરણે સ્વીકારી,
 ટાણે હરે મુજ ત્રાસરે ...મેં ભયનો.
 સર્વ—આંખ વિના અતિશય દુઃખી થાશે,
 જીવગી આની શી રીતે જાશે.
 થાયે હવે શુ, ગભરાયે હવે શુ
 પ્રિદેવમંગલ—શાને બનો છો ઉદ્ધારે મેં મયનો

અંક ત્રીજો.

ચિન્તામણિ—

૩૦

મને કોઈ વજની વાટ બતાવ્યો,
 સુજન ગણી પુછું, આગળ આવો,
 સુંદર શ્યામ વજેશ વસે જ્યાં,
 ત્યાં મુજને લઈ જાઓ.

આતુર છું સૂરશ્યામને મળવા
 મોદયા કોઈ મિલાવો

ચિન્તામણી—

૩૧

હાર હેતેથી હું તો ગુરૂમ ત્ર આજે પામી
 વધ્યો હૃદયે હુલાસ કરૂં વૃજમાંહી વાસ,
 જે થકી ઝટ જાયે વ્યાધિ વિરામી.
 જપતાં થાકું નહિ કદી હું નટવર રટુ નામ
 અબજાને ઉદ્ધારી લેજે, સ્નેહે સુંદર શ્યામ જે થકી

નિર્લોભરામ—ને માયાદેવી—૩૨

નિર્લોભ—આલો ખ્યારી હુમારી સંગમેં

રંગ ઇશક રંગમેં..... આલો

માયાદેવીજોગી વેશ ધારી શાને લે ગમાં વથા લમે.

નિર્લોભ—લમે, લમે, લમે... ..રમેંગેં

માયાદેવિ—વિષ સમાન વિષય વ ત કેમ સંતને ગમે.

નિર્લોભ—ગમે, ગમે, ગમે:.....રમેંગેં

માયા—

૩૩

હુનિયાં હે દાસ મેરી મેં હું રસીલી માયા,

ચિત સંતકા ચુરાયા, જગકો લલા જતાયા,

નિર્લોભકું લુલાયા. કુચ્છ ના લગાઈ દેરી

નિર્લોભ—નેનોકો બાન મારી, કહાં છુપ ગયથે ખ્યારી,

તગરીપૂ કરે તુમારી નિર્લોભરામ લહેરી .. હુનિયાં

માયા— ... .. હુનિયાં

નિર્લોભરામ-માયા—

૩૪

માયા—મેં રખુ ના મહોબત કીસીસેં

પુછ લેના એ નિર્લોભજીસેં

રાજકું પલમેં મેં રંક બનાવું

રંકોકો રાજકા બા પહેનાઉં

હેત સચા હય મેરા હરિસેં ... ..પુછ

નિર્લોભ—માયાકા કહેનાં યે સચા હય ભાઈ

ઉઠે કીસીમેં રખી ના સગાઈ

દુર રહેના હય લાજમ ઇસીસેં ... ..પુછ

કૃષ્ણ—

૩૫

ધન્ય શુર ! ઉર નિર્મળ તારૂં,
પ્રબળ પ્રેમમય ક્ષેમનું સ્થાન;
દ્રઢતા તુજ દિલની દેખીને.

મુદ્દ ભર મહાન, બાણું જહાન....ધન્ય
ઘટ ઘરમાં વાસી દર્શન આપું,
ઞ્રેષ્ઠ સખા કરી તુજને સ્થાપુ,
કાપું કલેશ મુકી સઘળું માન....ધન્ય.

સાખી

લિન્ન નથી લાનુ થકી, જ્યોતિ જગમાં જેમ;
મારી તેમજ લકતની તુલના કરવી તેમ ....ધન્ય

સુરદાસ—

૩૬

દાસ પરેં દયા લાવોરે,
દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવોરે. ટેક
સંસારી સંબંધ તોડી. જીવ આપ ચરણે જોડી,
હું તો બની બેઠો આવો આવોરે—દયાળુ,
આંખો વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાઉં,
વારે અવિનાશી આવો આવો રે—દયાળુ

સુરદાસ—

૩૭

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો.
શિદ્ધ સોવો પ્રી જે બાગ્યો . ટેક

હંસોની ગતિ હંસો જાણે, કાગ ન કાંઈ પિછાણે,
 ધાવ રહિત ધાયલની ગતિને, જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે
 દરદી વિણ દરદીની દશાને, લક્ષે કોઈ ન લાવે,
 સૂર લજનનો રંગ ન ઉતરે, અમિત ઉપાધિ આંચે...અરે

સુરદાસ—

૩૮

ગુણોતું ગાન કઈ ગિરધારી,
 ધારિ ઉર હામ શ્યામ સુખકારી... ટેક.
 ભુધર મુજને ભકિત આપની
 પ્રાણ થકી છે ખ્યારી
 વારવાર જઈ વારી વહાલથી
 મદન મોહન મનોહારી ..— .....ગુણોતું.

સુરદાસ—

૩૯

હું હવે નાચ્યો બહુજ ગોપાલ, ટેક
 કામ ક્રોધનાં ધરી પારધાનો
 કંઠે વિષયની માલ
 મહદ મોહનાં નૂપુર વાજે
 નિન્દા શબ્દ રસાલ. હું હવે.
 કોટિ કળાઓ નાચી બતાવી,
 ના રહ્યો કાળનો ખ્યાલ, સુરદાસની સર્વ અવિદ્યા
 દુર કરો નંદલાલ . .... હું હવે

સુરદાસ—

૪૦

તમારો છે સાચો સ્નેહ રઘુપતિ રામ સાથે
 રઘુપતિરામ સાથે અવધના શ્યામ સાથે
 શ્યામ રામ કેરી ભક્તિ સુખો આપનારી સાચાં
 ભજન વિનાના ભાઈ બધાં કામ જાણો કાચાં...તમારો,
 તુલસીદાળ વિગેરે—શૂરદાસ મનમોહન તારું મન આપછો
 આ સમયમાં

ફીધા તમે વૃજરાજને વશ, વહાલ રાખી વિનયમાં
 સંતોષ ધારી સર્વદા અળગું કય અભિમાનને
 પ્રીતે પ્રસન્ન કર્યા ખરેખર ભક્તિથી ભગવાનને

સૂરદાસ— ... .. તમારો.

કૃષ્ણ—

૪૧

હું ભકતોનો ભકત છે મારા
 જે ભકતોથી સ્નેહ કરે છે તેને સ્નેહી ધારું
 દ્રોહ કરે સંતોનો તેને ચક્ર સુદર્શન મારું.

સૂરદાસ—

૪૨

નટવર તારૂં ખેલવું ન્યાડું
 મન હરણુ કરે છે મારું.
 મારો ગોપને ધાવ ગેંડનો, શ્રીહરિ ગમ્મત સારું,
 ખીડા વજ્રપ્રમદાને ઉર એ, ભૂધરજી ભરનાડું. નટવર.
 ગોપ સંગ તન મન ગોપી સંગ, કૃષ્ણ રમણુ કરનાડું

કૃષ્ણ --૨ શ્યામ તુજનામ ઉપર હું તનમન ધન સહુ વાડું; નટવર

કુષ્મુ તથા ગોપ ગોપીઓ:— ૪૩

આવોરે અબ પ્રજ ખનિતન
 સબ મીલી યુથ યુથ
 પાએરે સખી મુદ મધુ દરશન
 કરી પ્રજ પતિકે... .. (૨)આવોરે.
 ધાઓ ધાઓ વિલંબ ન લાઓ
 અતી પ્રેમ લાયોમન ધારો રતી ... .આવોરે.
 અનુપમ આકૃતિ આજ ખિરાજે
 અલંકાર વપુ અગણીત રાજે
 મોર મુગટ પીતાંબર છાજે
 છખી વિલોકી મીનકેતન લાજે
 મધુર મૃદંગ ઝાંઝ ધુન ખાજે
 નલમેં દેવ દુંદભી ગાજે
 એસી છખી દેખી આજ શ્રી પ્રજ પતિકી....આવોરે.

દેલવાડાકર-વાર્તામાળા.

નિલમ અને માણેક

સચિત્ર સંસારી વાર્તા

ભાગ ૧ થી ૮.

આખા સદનાં રૂપિયા સાડ ૭,

નવી સચિત્ર વાર્તાઓ

	કિ. ર.
ચ દ્રકળા	૧—૮—૦
ઝેરીસ્ટરની ઝેરી	૧—૮—૦
નવલ-ગંગા ભાગ ૧-૨... ..	૨—૦—૦
વિક્રમ-સંભ્રમ ,, ,, ...	૧—૦—૦
કુસુમાવતી	૧—૮—૦
નરગીઝ નાટકકાર	૧—૮—૦
કિન્ડરગાર્ટન અથમાળા... ..	૪—૮—૦

દરેક બુકસેલરોને ત્યાંથી મળશે

કિન્ડર ગાર્ટન સ્ટોલ

ગિરગામ બેકરોડ-મુંબઈ.

ગા. ક. દેલવાડાકર

મુંબઈ.

રાજકવિ નથુરાલ સુંદરજીઅ રચેલાં રસિક અને બોધદાયક પુસ્તકો.

શૃંગાર-સરોજ	...	૧—૦—૦
પ્રતાપપ્રતિજ્ઞા	.. .. .	૧—૦—૦
શ્રી કૃષ્ણબાળલીલાસંગ્રહ	...	૧—૦—
નાટ્યશાસ્ત્ર	... .. .	૫—૦—૦

મળવાનું ઠેકાણું.

શ્રી વાંકાનેર નૃસિંહ નૌત્તમ નાટક સમાજ અથવા કર્તા
વાંકાનેર—(કાઠીયાવાડ)

ઠક્કર દુલ્લભજી જીઠાભાઈની કુંપની.

ભુલેશ્વર સામે—મુંબઈ.

લક્ષ્મના, વરરાજના તથા સાંબેલાના ઘરના તથા ફ્રેન્સી ડેસ
વિગેરે નાટક કુંપનીઆને કામનો સર્વ સામાન, સુગંધીસેન્ટો
સાબુઓ અને તરેહવાર જાતનો ફ્રેન્સી સામાન મળે છે. અમારે
ત્યાંથી મંગાવી ઉત્તમ માલની ખાત્રી કરવા સુચના છે

દર ગુરૂવારે સાંજે વડોદરા ખાતે નીકળતું વર્તમાનપત્ર

શ્રી સયાજી વિજય.

વારસીઃ લવાજમ મોટું ૮ પાનાનું ઝીણા ટાઈપિનું પેપર છતાં
રૂ. ૧૥ ટપાલ ખર્ચ ૦૥—અને લેટનું ટપાલ ખર્ચ રૂ. ૦)=રૂ. ૦૥
વધુ ભરવાથી વીમા ફડનો લાભ ગ્રાહકોને મળે છે વધુ માહિતી
માટે નમુનાનો અંક તથા નિયમની બુક રૂ. ૦)—મોકલી મંગાવો,

છાપવાનું કામ તથા કકોત્રી વીગેરે અમારા છાપખાનામાં
સુંદર સસ્તે અને સત્વર છપાય છે. નમુના ભાવતાલ વીગેરેની
વધુ માહિતી રૂબરૂ યા પત્રવહેવારથી મળશે.

મેનેજર—શ્રી સયાજી વિજય પ્રેસ—વડોદરા

કાલબાદેવી પ્રીન્સેસ સ્કીટના નાકે

ડી. વાડીલાલની કું

ની દુકાનની વીઝીટ કરશો તો ખાત્રી થશે કે દરેક જાતનાં ગરમ. સુતરાઉ અને ફેન્સી કાપડની નવી ડીઝાઇનો તેમજ કોટની બાણીતી શોપના અનુભવી કટરો અને બેહુદ સસ્તા ભાવે માટે હમો કેટલા મગરૂર છીએ !

બહારગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે, અને વી. પી. થી માદા મોકલાવામાં આવશે.

સ્વીવારે પણ દુકાન ખુલ્લી રહે છે ટેલીફોન નં. ૧૨૫૦

ગૃહસ્થો અને બાનૂઓ માટે ખાસ અમેરીકન ઢબનું સફેદ થઇ જતાં અને ખરી પડતાં વાળ અટકાવવા માટે સર્વોપરી.

સુકેશી હેઅર ઓઇલ.

વાપર્યા પછી બીજાને વીસરી જશો.

એમ કહેવાનેઅમો ખાત્રીપુર્વકે છીએ આ તેલથી બાલ લાંબા ગુચ્છાદાર થાય છે અને સુગંધી મધુર હોવાથી મગજ ધણુંજ શાંત રહેછે ઉપરાંત બાલને કાળા નરમ રેશમની માફક સુવાળા કરેછે અને સફેદ થઇ જતાં અને ખરી પડતાં વાળને અટકાવે છે તેથી વેપારી, વકીલ વીદ્યાર્થી અને ઓફીસરો માટે એક કીમતી ઉપાય છે એક વખત વાપરી, ખાતરી કરવા વિનતી છે

આ તેલ માટે નામાંકીત ગ્રહસ્થો તરફથી ઉચા સરટીફિકેટો મળેલાં છે.

કીમત બાટલીના ૩૦-૧૨-૦-અને નાનીબાટલીની કીમત ૩.-૮-

મુબઈના એજન્ટ-ડી. ચીમનલાલ કું-૦-૦-પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ.

રજીસ્ટર્ડ તારનું સરનામું.

બનાવનાર.

ધી શાફી ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ વર્ક

“ વડોદરા ”-વડોદરા ટાવરપાસેલીમડાપાળસામે-વડોદરા

જાહેર ખબર.

અમારી કંપનીના નીચલા નાટકોનાં ગાયનોની ચોપડીઓ વડોદરામાં અમારા થીયેટરમાંથી તથા જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નીચલી કિંમતે રોકડેથી અથવા વેદ્યુ પેએબલ પારસલથી મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ.	કિંમત
બીલ્લમંગળ ઉર્ફે સૂરદાશ.	૦ ૨ ૦
શ્રી લકિતવિજય.	૦ ૨ ૦
સુરેખા હરણુ.... ..	૦ ૨ ૦
નાગર ભકત.	૦ ૨ ૦
નીલમ માણેક.... ..	૦ ૨ ૦
ચોગકન્યા.... ..	૦ ૨ ૦
મનહર મેના.	૦ ૨ ૦
સિદ્ધરામ.	૦ ૨ ૦
મહાપ્રવેતા—કાદમ્બરી.	૦ ૨ ૦
કલિપ્રભા	૦ ૨ ૦

